

14 martie 2022

08-1/1-480

Domnului Iulian RUSU,
Director al Centrului Național Anticorupție
Mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, MD-2004
email: secretariat@cna.md

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Izolatorul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv.

Cu respect,

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. Zubco
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641
email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă/de monitorizare
efectuată la Izolatorul de urmărire penală
al Centrului Național Anticorupție
la data de 17 Februarie 2022**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

**Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsman);
Maia BĂNĂRESCU, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului;
Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului;
Vadim AFTENE, membru al Consiliului;
Iuliana CUREA ADAM, membru al Consiliului;
Gheorghe BOSÎI, membru al Consiliului
Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului**

I. PRELIMINARII

La data de 17 februarie 2022, între orele 9:20–12.00, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul) și șeful Direcției prevenirea Torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție (în continuare IUP CNA).

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de urmărire penală din cadrul CNA
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** mun.Chișinău bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, MD-2004
- **Data:** 17 Februarie 2022
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
 - Monitorizarea situației și implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (24 iunie 2020)¹
 - Monitorizarea situației în Izolatorul de urmărire penală al CNA privind respectarea drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante pe durata pandemiei COVID-19.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanuntate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
 - Olesea DORONCEANU
 - Vadim AFTENE
 - Iuliana CUREA ADAM
 - Gheorghe BOSÎI
 - Ludmila MARANDICI
 - Alexandru ZUBCO
- **Metodologia aplicată:**

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu managerul izolatorului și personalul administrativ; conversații individuale și de grup cu persoanele reținute/deținute; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor folosite de persoanele private de libertate; observația; analiza și verificarea

¹ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/07/CNA-Raportul-membrilor-CPT-al-OAP.pdf>

registrelor prezentate; analiza dosarelor personale ale persoanelor private de libertate; efectuarea fotografiilor; verificarea termenelor de valabilitate a produselor și a funcționalității dispozitivelor.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – Izolatorul CNA

Izolatorul de urmărire penală (în continuare Izolator) al Centrului Național Anticorupție (CNA)² se află la demisolul clădirii CNA și este asigurat cu **6 celule cu o capacitate maximă de 24 de persoane, câte 4 persoane per celulă**. Accesul membrilor CpPT spre izolator a fost asigurat fără anumite impedimente, inclusiv în sediul Izolatorului.

Este de apreciat faptul că informațiile despre mandatul, atribuțiile și drepturile Consiliului pentru Prevenirea Torturii sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în izolator, precum și faptul că angajații Izolatorului cunosc atribuțiile CpPT.

De asemenea, Consiliul apreciază la justa valoare îmbunătățirea condițiilor de detenție în Izolator, și eforturile depuse de CNA în vederea implementării recomandărilor CpPT pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor reținute/deținute în izolator.

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat cu reprezentării Izolatorului CNA. Discuțiile au fost axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către Consiliu, mecanismele/procedurile de implementare a recomandărilor CpPT din vizitele anterioare, nivelul de implementare a recomandărilor. De asemenea, s-au solicitat informații generale despre instituție și problemele majore cu care se confruntă instituția în raport cu persoanele reținute/arestate pe durata pandemiei COVID-19.

Scurt rezumat al informațiilor furnizate de seful Izolatorului

- Personalul izolatorului este format din 8 persoane, 2 angajați sunt mereu de gardă 24/24 ore.
- La momentul vizitei, în izolator **erau deținute 9 persoane de gen masculin, 3 reținuți și 6 plasați în temeiul arestului preventiv**.
- Grupuri vulnerabile (femei, minori, persoane cu deficiențe, cetățeni străini, LGBTI) nu erau deținuți la momentul vizitei.
- Pe parcursul anului 2021, în izolator s-au aflat 167 deținuți, majoritatea sunt reținuți pentru 72 ore. În unele cazuri, la decizia instanței de judecată, în izolator sunt plasați și persoane în temeiul arestului preventiv. Termenul maxim de deținere în izolator a fost 2-3 luni.
- Fiecare deținut este supus percheziției corporale la intrarea în izolator, examinat de medic, întocmit dosarul personal, familiarizat cu regimul detenției și plasat în celulă. Fiecare deținut este asigurat cu produse de igienă (săpun, șampon) și lenjerie de pat curată.
- În izolator nu a fost înregistrat nici un caz de tentativă de suicid.
- Până la data vizitei, 2 deținuți au declarat grevă prin refuzul alimentației în semn de protest față de măsura preventivă aplicată. Ambii au fost consultați și monitorizați de medic până au ieșit din grevă.

² <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=347051&lang=1>

➤ Alimentarea deținuților corespunde tuturor normelor sanitaro-igienice. Deținuții primesc alimentația în celule, de 3 ori pe zi, în baza unui contract cu un agent economic. Totodată, orice persoană are dreptul să primească suplimentar colete cu produse alimentare.

➤ Zilnic, în toate spațiile izolatorului se face dezinfecție cu o soluție specială în scopul prevenirii răspândirii infecției cu COVID-19.

➤ Persoane private de libertate sunt responsabile de curățenia în celulele unde sunt plasați.

➤ Nu este îngăduit accesul la plimbări sau la încăperea unde deținuții pot face baie.

Problemele/impedimentele cu care se întâlnesc reprezentanții Izolatorului de urmărire penală al CNA expuse de către reprezentanții Izolatorului:

➤ Lipsa posibilității de organizare a conferințelor video cu instanțele de judecată, avocații, rudele persoanelor reținute.

➤ Lucrul gardienilor în regim/tură de 24 h.

➤ Lucrătorul medical este angajat prin cumul și este prezent în izolator numai câteva ore pe zi, ceea ce nu asigură asistența medicală continuă pentru persoanele ce se află în custodia statului.

➤ Lipsa serviciilor de asistență psihologică pentru asigurarea consilierii persoanelor deținute.

III. CONSTATĂRILE CpPT

❖ Nu există un Plan de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2017-2020, deși o parte din recomandări au fost implementate;

❖ Membrilor Consiliului le-a fost asigurat accesul neîngrădit la toate spațiile/celulele și încăperile solicitate a fi vizitate, în special:

- 6 celule de izolare a persoanelor reținute/arestate;

- 2 curți de plimbare;

- Cabinetul medical;

- Sălile de interviu/audiere și întrevedere;

- Sala de percheziționare;

- 3 încăperi în care se dețin temporar (1-2 ore) persoanele noi parvenite, în vederea percheziționării acestora și repartizării în celule;

- Bucătăria izolatorului (care nu corespunde cerințelor pentru repartizarea hranei);

- Baia din cadrul izolatorului;

- Biroul de supraveghere video.

❖ Izolatorului se află într-o stare bună, inclusiv celulele și alte încăperi;

❖ CNA are în dotare o autospecială care oferă condiții decente și sigure de transportare a persoanelor reținute/arestate, procurată în anul 2018;

❖ Condiții insalubre în baia comună, lipsa parilor de duș și prezența igrasiei;

❖ Au fost consultate registrele:

Registrul evidenței consultațiilor oferite de medici independenți persoanelor deținute;

Registrul de evidență a prestărilor medicale deținuților;

Registrul de evidență a leziunilor persoanelor deținute;

Registrul de evidență a recepționării plângerilor, declarațiilor și altor informații despre pretinse cazuri de tortură, tratament inuman și degradant (înregistrări din 2019);

Registrul de evidență a vizitelor Avocatului Poporului;

Registrul evidenței scoaterii deținuților din celule;
Registrul de evidență a întrevederilor și coletelor primite de către persoanele deținute;
Registru de evidență a vizitatorilor.

TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Nici un deținut intervievat nu a reclamat careva alegatii de rele tratamente sau tortură din partea personalului din cadrul izolatorului. Comportamentul și atitudinea angajaților izolatorului față de deținuți este unul demn, echilibrat și respectuos. Aceeași atitudine s-a constatat și în cazul deținuților față de angajați.

În acest sens, Consiliul a observat elemente de securitate dinamică, formă de securitate ce se bazează pe comunicarea eficientă bazată pe respect reciproc, fapt ce permite deținuților să se simtă confortabil atunci când abordează un angajat, drept urmare fiind prevenite diverse probleme sau incidente. În această ordine de idei, putem concluziona că lipsa situațiilor de criză, a tentativelor de suicid sau automutilare în cadrul izolatorului CNA se datorează, în mare măsură, acestui model de securitate.

Administrația instituției a subliniat faptul că toate persoanele anterior plasării în izolator sunt percheziționate și examinate de către un medic; toate leziunile corporale sunt fixate și înregistrate în registre speciale; la intrarea în izolator și pe coridoare sunt camere de supraveghere video care lucrează în regim 24/24 ore. Nu au fost înregistrate careva cazuri de violență între deținuți și nici cazuri de suicid. CpPT nu a identificat careva registre separate de înregistrare a incidentelor care ar prevedea modalitatea de documentare și/sau prevenire a incidentelor. De asemenea, nu există Registrul de aplicare a forței fizice și a mijloacelor speciale.

GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

Izolatorul dispune de un spațiu special amenajat pentru discuții confidențiale cu avocatul. În caz de necesitate sau la cerere, administrația izolatorului asigură dreptul persoanei deținute de a informa avocatul despre solicitarea unei întrevederi. Camera de întrevederi nu este supravegheată video, dispune de masă, scaune, încăperea este încălzită, ventilată iar lumina artificială. De asemenea, în cameră sunt pliante informative cu drepturile persoanelor deținute și măsurile de protecție anti Covid-19.

Dificultăți constatate:

➤ Persoanele plasate nu au acces la o listă a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, cel mai probabil deoarece majoritatea au încheiate contracte cu avocați privați.

➤ În cadrul unui interviu, un deținut a invocat restricționarea accesului la avocat prin instituirea unui regim special (prin Ordinul directorului CNA nr.197 din 14.12.2019) în intervalul căruia pot avea loc întrevederile cu avocatul (2 ore în prima jumătate și 2 ore în a 2 jumătate a zilei). De facto, potrivit Ordinului și regimului zilnic întrevederile pot avea loc de la 08.30-13.00-14.00-17.00. Ținând cont de faptul că izolatorul dispune de o singură încăpere pentru întrevederi confidențiale (unde pot avea loc și alte acțiuni procedurale) precum și de faptul că capacitatea izolatorului este de 24 persoane, CpPT consideră că întrevederile ar putea să se suprapună, timpul pentru întrevederi să

fie limitat sau unii deținuți să nu aibă acces la avocat. Din aceste considerente, subliniem că potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) pct. 6), art.66 alin.(2) pct. 6), art.68 alin.(2) pct.1) Cod Procedură Penală, întrevederile cu avocatul trebuie să aibă loc în condiții de confidențialitate **fără a se limita numărul sau durata lor.**

b) Examenul medical

Izolatorul dispune de un spațiu/cabinet medical amenajat pentru acordarea asistenței medicale.

Dificultăți constatate:

- Cabinetul medical nu corespunde cu standardele naționale de funcționare;
- Examinarea medicală a deținuților de către un medic nu se efectuează imediat la fiecare intrare și ieșire din izolator. Nu este asigurată prezența personalului medical 24/24 ore în incinta izolatorului în vederea realizării garanției de examinare medicală imediată la fiecare intrare/ieșire din izolator;
- În lipsa lucrătorului medical, eliberarea medicamentelor se efectuează de către gardieni;
- Nu este asigurată evidența și documentarea adecvată a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu *Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 al Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant*;
- Nu este asigurat managementul adecvat al medicamentelor parvenite în izolator (proceduri de asigurare, evidență, verificare, nimicire a medicamentelor expirate), inclusiv condiții de păstrare conformă (dulapuri cu lacăt și/sau fără accesul luminii, frigider);
- Nu este asigurată confidențialitatea informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; registrele cu înscrieri medicale se păstrează în acces liber (pe masa în cabinetul medical care este deschis) și au acces la ele oricine din angajați;
- Registrele medicale sunt completate necorespunzător destinației, de ex. în registrul de înregistrare a leziunilor corporale sunt înscrisii despre starea generală a reținuților și altele;
- Nu este asigurat managementul deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare;
- Nu este instituit sistemul de colectare a datelor privind sănătatea deținuților;
- Persoanele deținute nu își cunosc pe deplin drepturile referitor la accesul la serviciile de sănătate.

c) Notificarea custodiei

Izolatorul dispune de un aparat de telefon pentru a asigura dreptul persoanelor deținute/reținute de a notifica rudele despre aflarea sa în custodia statului. Aparatul este gratuit și funcțional.

Totuși, aparatul de telefon, de care pot beneficia gratuit persoanele reținute/deținute, este amplasat în holul izolatorului, lângă intrarea în una din celule, convorbirea fiind realizată în raza auditivă a personalului și a altor deținuți. Astfel, nu este asigurată intimitatea și confidențialitatea discuțiilor telefonice purtate de persoanele reținute/deținute.

d) Informațiile privind drepturile acordate deținuților

Persoanele aflate în izolator, au susținut că la primirea în izolator sunt informați despre regimul intern și obligațiile pe care le au. Totodată, administrația izolatorului susține că tuturor le sunt înmânate drepturile de care beneficiază iar în caz de neclarități se intervine în fiecare caz în parte

pentru explicații suplimentare. Pe coridor, în sala de întrevederi și sala de percheziții sunt panouri cu pliante informative despre drepturile deținuților, mandatul CpPT și prevenirea/profilaxia Covid-19, planul de evacuare în caz de calamități/incendiu.

Izolatorul dispune de extrase tipizate cu drepturile persoanelor reținute, procese verbale cu privire la desfășurarea instructajului cu persoana parvenită în izolator (drepturile, obligațiile, tehnica securității, răspunderea pentru deteriorarea bunurilor, răspunderea pentru evadare).

e) Procedura de gestionare a plângerilor

Procedura de gestionare a plângerilor nu este suficient de clară, nu sunt clare mecanismele de soluționare a plângerilor, posibilitatea de a le depune, cine le examinează, rezultatele etc. Registrul de evidență a recepționării plângerilor conține ultimile înscrisuri din anul 2019, prin urmare putem concluziona că fie nu au fost plângeri fie deținuți nu au avut posibilitatea reală de a depune plângeri.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai

Condițiile materiale de detenție din celule sunt satisfăcătoare. Celulele nu sunt suprapopulate, curate, dispun de 4 paturi etajate cu scări pentru a ajunge la nivelul 2; în fiecare celulă este o masă și un scaun; pereții sunt curați fără urme de mușcături; temperatura din izolator și celule corespunde normelor; umiditatea nu era ridicată; insecte sau rozătoare nu au fost observate; lumina este artificială și naturală pe parcursul zilei; sistemul de ventilare funcționa.

În alte încăperi din izolator (cabinetul medical, sala de întrevederi,) condițiile erau satisfăcătoare, umiditatea normală, iluminarea artificială, temperatura corespunde normelor. Bucătăria nu corespunde cerințelor tehnice pentru distribuirea hranei.

Izolatorul a fost dotat și cu câteva dulapuri (în încăperea unde sunt primiți inițial persoanele) unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților.

Deficiențe:

- În celula de 4 persoane există un singur scaun;
- În unele celule accesul luminii de zi este limitat din cauza peretelui din exterior care îngreșește accesul, la fel și lumina artificială dintr-o celulă este slabă, fapt care afectează vederea și creează impedimente în timpul cititului.

b) Igiena

Patul, saltelele și lenjeria de pat erau curate; în celule era amplasat un robinet funcțional unde persoanele pot menține igiena zilnică; în celule erau obiecte de igienă (hârtie igienică, săpun, șampon, pastă/perie pentru dinți). La cerere, se distribuie produse de igienă personală.

În celule este amplasată toaleta _funcțională, curată, ventilată, separată și izolată de celulă prin perete și ușa din termopan care ajunge până la tavan.

Izolatorul dispune de o cameră comună pentru baie cu duș. Accesul la baie este zilnic și nu este îngreșit. La intrarea în încăperea spațiilor de duș este o draperie pentru a asigura intimitatea. Apa era și rece și caldă, bateriile erau funcționale dar necesită schimbate. Totuși, CpPT constată că baia se află într-o stare nesatisfăcătoare, este prezentă igrasie și lipsesc parele de duș. Aceste nereguli, urmează a fi înlăturate imediat.

c) Aprovizionarea cu apă și alimente

Toate persoanele au acces nelimitat la apă potabilă.

Din afirmațiile administrației izolatorului, alimentația deținuților este bună, de 3 ori pe zi în baza unui contract cu un agent economic.

S-a accentuat și posibilitatea consumului de produse alimentare transmise prin colete de către rude. Izolatorul dispune și de un frigider unde pot fi păstrate produsele alimentare transmise prin colete.

Persoanele deținute care au fost intervievate (2) (5) au susținut că mâncarea este bună și le este asigurată posibilitatea de a primi produse alimentare de la rude prin colete.

Provocări:

- Nu există diete speciale în caz de prezență a unor boli cronice la reținuți/arestați.
- Produsele sunt aduse de agentul economic, dar distribuite de către angajații izolatorului care nu dispun de un carnet de sănătate cu mențiunile respective despre controlul medical și instruirea igienică.
- Lipsește meniul zilei.
- Nu există o procedură de colectare a deșeurilor alimentare.

d) Asistența medicală

Izolatorul dispune de un spațiu special destinat examinării și acordării asistenței medicale. În cadrul izolatorului activează un medic de familie angajat prin cumul.

Deficiente:

- Nu este asigurată prezența personalului medical 24/24 ore, drept consecință nu toate persoanele plasate în izolator sunt examinați imediat de către un medic.
- Nu există un program de activitate a medicului. Medicul este prezent câteva ore în zi, periodic solicitat la necesitate.
- În zilele de Sâmbătă, Duminică și pe parcursul nopții nu este asigurată supravegherea medicală a persoanelor deținute. Cazurile de urgență sunt preluate de serviciul de ambulanță.
- Nu este asigurată confidențialitatea informațiilor medicale potrivit legislației în vigoare. Ușa cabinetului medical este permanent deschisă, cartelele medicale sunt accesibile pentru a fi citite.
- Nu este prezent acordul informat al deținuților privind efectuarea manoperelor medicale invazive (ex. injecții).
- Nu este asigurat managementul adecvat al medicamentelor parvenite în izolator și nici al deșeurilor medicale.
- Nu este asigurat accesul la preparate homeopate.
- Nu există proceduri operaționale pentru managementul cazurilor de declarare a greveii foamei.
- Nu există proceduri de management a deșeurilor periculoase și nepericuloase.
- Nu există recipiente speciale de colectare a deșeurilor periculoase.

e) Activități zilnice

Persoanele reținute/arestate au acces neîngrădit la aer liber și plimbări. Unele persoane au declarat că la cerere (dacă curtea e liberă) administrația le permite să petreacă mai mult timp la aer liber, inclusiv și în afara orelor programate. Curtea pentru plimbări era curată, dispune de un scaun și dispune de un acoperiș în caz de ploaie.

Persoanele reținute/arestate au acces la ziarele transmise prin colete, au acces la radio și la cărțile din biblioteca izolatorului. Cărțile din bibliotecă, în număr redus, nu sunt diverse, majoritatea vechi și din redacții rusești. Astfel, ar fi util dotarea bibliotecii cu cărți noi.

Datorită faptului că o bună parte din persoanele reținute în cadrul izolatorului CNA sunt plasate în arest pentru 30 zile (în anumite cazuri până la 3 luni) administrația urmează să identifice activități ocupaționale în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților, iar la cerere să ofere servicii de asistență psihologică.

f) Contact cu lumea exterioară

Persoanele reținute/arestate pot fi vizitate de avocat și pot transmite corespondența rudelor.

Totuși, CpPT a remarcat că:

Nu se respectă confidențialitatea corespondenței scrise dintre deținuți și alte persoane. Persoanele reținute/deținute invocă faptul că toată corespondența de intrare este citită de către administrația izolatorului anterior recepționării (plicurile sunt deschise)

Rezumat succint din interviuarea persoanelor deținute.

Persoana deținută nr.1

Aspecte pozitive:

- Alimentația este satisfăcătoare cu posibilitatea primirii coletelor de la rude.
- Atitudinea respectuoasă, corectă și receptivă din partea angajaților izolatorului.
- Accesul la aer liber, plimbări este asigurat inclusiv cu posibilitatea la cerere de a beneficia de timp suplimentar la are liber.
- Accesul la medic este asigurat la cerere, inclusiv la preparate medicale. Nu este îngrădit dreptul de a primi preparate medicale prin colete în cazuri de prescripții medicale dacă aceste preparate nu sunt în stoc în cabinetul medical al izolatorului.
- Este asigurat dreptul de a avea acces la biblioteca izolatorului și de a primi ziare prin colete. Totodată este acces la radio ca sursă de informație.
- Este asigurat dreptul de a face baie o dată pe zi. În celule este lavuar, robinet cu apă, wc izolat, sistemul de ventilație este funcțional.
- În caz de necesitate, pot fi chemați fără impedimente colaboratorii izolatorului prin sonerie.

Deficiențe semnalate:

- Examinarea medicală la intrarea în izolator se efectuează de către un medic dar în prezența unui colaborator al izolatorului.
- Dreptul la secretul corespondenței nu este asigurat, toată corespondența este deschisă și citită de către administrația izolatorului.

Persoana deținută nr.2

Aspecte pozitive:

- Alimentația este satisfăcătoare cu posibilitatea primirii coletelor de la rude.
- Atitudinea respectuoasă, corectă și receptivă din partea angajaților izolatorului
- Accesul la aer liber, plimbări este asigurat inclusiv cu posibilitatea la cerere de a beneficia de timp suplimentar la are liber.

Deficiențe semnalate:

- Limitarea accesului la avocat prin oferirea dreptului de a avea discuții confidențiale cu avocatul doar 2 ore în prima jumătate a zilei și 2 ore în a doua jumătate a zilei (în baza unui Ordin CNA).
- Dreptul la secretul corespondenței nu este asigurat, toată corespondența este deschisă și citită de către administrația izolatorului.
- Nu este asigurată confidențialitatea convorbirilor telefonice, telefonul din izolator fiind amplasat pe coridor.
- Percheziția corporală la intrarea în izolator (dezbrăcarea până la lenjerie) s-a efectuat de un colaborator al izolatorului nu de către un medic.
- Refuzul administrației de-a accepta transmiterea și administrarea preparatelor homeopate.

IV. CONSTATĂRI ADIȚIONALE din 2020 care se mențin în 2022

- A. *Aparatul de telefon*, de care pot beneficia gratuit persoanele reținute/deținute, este amplasat în holul izolatorului, lângă intrarea în una din celule, convorbirea fiind realizată în raza auditivă a personalului și a altor deținuți. Astfel, nu este asigurată intimitatea discuțiilor telefonice purtate de persoanele reținute/deținute.
- B. ***Consiliul constată că examinarea medicală la fiecare intrare și ieșire din instituție nu este asigurată³***, inclusiv din cauza lipsei în statele Izolatorului a personalului medical, ca funcție de bază și imposibilitatea prezenței fizice 24/24 ore pentru implementarea acestei garanții. Registrele de examinare medicală la fiecare intrare/ieșire din instituție, precum și formulare distincte nu sunt disponibile. Menționăm faptul că în corespundere legislația națională și recomandările CPT, persoana reținută urmează a fi supusă **imediat** examenului medical.
- C. ***Organizarea asistentei medicale deținuților se realizează prin contractarea instituției medico-sanitare publice (externalizarea serviciului) și solicitarea serviciului 112.*** Medicul 5/7 zile pe săptămână asigură asistența medicală persoanelor deținute, iar persoanele cărora le este indicată internarea într-un spital, sunt transferate sub supravegherea angajaților CNA. La necesitate ori în zilele de odihnă, suplimentar este solicitat serviciul 112 fiind prezent un Registru de evidență a chemărilor.
- D. ***Examinările medicale continuă să se desfășoare în mod obișnuit în prezența personalului nemedical (ofițerilor de poliție)***, explicațiile persoanelor reținute cu privire la originea leziunilor lor de obicei nu sunt solicitate și nu sunt înregistrate corespunzător, iar personalul medical nu încearcă să evalueze gradul de consecvență între explicațiile date și rezultatele medicale obiective. CpPT reiterează recomandarea CPT-ului de a adopta instrucțiuni, în atenția ofițerilor de poliție și personalului medical, intervenind pe lângă persoanele reținute, precizând că orice examen medical trebuie să fie derulat în confidențialitate – cu excepția

³ CE RM Art. 175¹. Instituțiile care asigură executarea reținerii; (1) Reținerea de până la 72 de ore, ca măsură procesuală de constrângere, se asigură în izolatoarele de detenție provizorie....cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a condițiilor adecvate de deținere (2) Persoana reținută în condițiile alin. (1) este supusă imediat examenului medical la intrarea și la ieșirea din locul de detenție, precum și la cerere, inclusiv pe cont propriu, pe toată perioada detenției. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate. La efectuarea examenului medical se aplică prevederile art. 232 alin. (3) din prezentul cod. - <http://lex.justice.md/md/336538/>

solicitării exprese ale personalului medical interesat, în cazuri particulare – în afara prezenței personalului care nu au atribuții medicale.

- E. CpPT salută reparația cabinetului medical, dar atenționează conducerea asupra corespunderii cabinetului medical Regulamentului sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale⁴, care prevede ca suprafața pereților, dușumelelor și tavanelor în încăperi trebuie să fie netedă, ușor accesibilă pentru dereticare umedă și rezistentă la prelucrarea cu detergenți și produse dezinfectante permise pentru utilizare în ordinea stabilită; În saloane, cabinetele medicilor, încăperile pentru personal, WC-uri, ..., sălile de proceduri, ... și încăperile auxiliare trebuie să fie instalate lavoare cu apă rece și caldă, dotate cu malaxor; În cabinetele medicale de examinare se vor instala lămpi de perete și mobile pentru examinarea bolnavilor; Suprafața internă și externă a mobilierului medical trebuie să fie netedă și confecționată din materiale rezistente la acțiunea detergenților, substanțelor dezinfectante și medicamentoase. Astfel, **cabinetul medical nu corespunde exigențelor sanitaro-igienice și de spațiu (sala de proceduri, depozit pentru medicamente și consumabile, spațiu pentru examinare medicală confidențială etc), dotare cu echipamente și consumabile, astfel nefiind respectată siguranța manoperelor medicale.**
- F. Deșeurile rezultate din activitatea medicală, contrar prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate nesigur, iar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a lor. Respectiv, nu se asigură siguranța manoperelor medicale și există riscuri pentru sănătatea reținuților și angajaților.
- G. Datele personale cu caracter medical ale reținuților sunt păstrate nesigur cu încălcarea confidențialității informației, fiind lăsate pe masă, accesibile personalului ne-medical. Cabinetul medical, medicamentele, documentația medicală este în acces nerestricționat pentru personalul nemedical a Izolatorului. CpPT constată lipsa unor proceduri, instrucțiuni privind condițiile de operare cu datele personale cu caracter medical ale deținuților.
- H. Datele medicale ale reținuților sunt oferite avocaților doar în baza mandatului de reprezentare, fără a avea o mențiune expresă de drept de acces și consimțământ informat a persoanei reprezentate la datele sale medicale. Astfel, **CpPT menționează că prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate în cadrul Izolatorului CNA poate fi realizată în corespundere cu legislația în vigoare⁵, iar informația medicală a reținuților poate fi oferită unor persoane terțe (inclusiv avocaților) doar dacă subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul expres menționând acest fapt.** În corespundere cu Legea privind drepturile și responsabilitățile pacientului,⁶ *Persoanele care, în exercițiul funcțiunii, au*

⁴ Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale, aprobat prin HG 663 din 23.07.2010 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

⁵ (1) Prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate se permite, prin derogare de la prevederile art. 6, în cazul în care: a) prelucrarea este necesară în scopuri de medicină preventivă, de stabilire a diagnosticelor medicale, de administrare a unor îngrijiri sau tratamente pentru subiectul datelor cu caracter personal sau de gestionare a serviciilor de sănătate care acționează în interesul subiectului datelor cu caracter personal; b) prelucrarea este necesară pentru protecția sănătății publice. - <http://lex.justice.md/md/340495/>

⁶ <http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=313060>

primit informații confidențiale, de rând cu personalul medico-sanitar și farmaceutic, poartă răspundere, în conformitate cu legislația, pentru divulgarea secretului medical, luându-se în considerare prejudiciul adus prin aceasta pacientului.

- I. Cabinetul medical este utilizat în calitate de spațiu de stocare (depozit) pentru medicamente;** lipsește un Registru de evidență a preparatelor, inclusiv sistem de gestionare a termenelor de valabilitate și proceduri de nimicire inofensivă a medicamentelor⁷. Cabinetul medical nu este asigurat cu frigider pentru păstrarea medicamentelor cu regim termic special.
- J. Personalul nu este instruit privind măsurile sigure de percheziții, iar în instituție lipsesc proceduri scrise de prevenire și control a maladiilor transmisibile** (tuberculoză, infecția HIV, hepatite virale).

V. CONSTATĂRI CU REFERIRE LA ACTIVITĂȚILE DE PREVENIRE A RĂSPÂNDIRII COVID-19 ÎN IZOLATORUL CNA

- A.** CNA a emis mai multe ordine cu referire la desfășurarea activității în regim special de lucru a colaboratorilor CNA; colaboratorilor Centrului cât și persoanelor deținute în IUP al CNA le-au fost repartizate măști de protecție, mănuși de unică folosință și dezinfectant pentru mâini. La intrare în sediul CNA, pe holurile instituției și în IUP al CNA au fost instalate dozatoare cu dezinfectant. Izolatorul dispune de chestionar de evaluare pentru infecția cu COVID-19 și registru de evidență a temperaturii persoanelor deținute.
- B.** La intrarea în Izolator sunt disponibile pentru toți vizitatorii: termometria (termoscan) aplicată de personalul de supraveghere, dezinfectanți, interzicerea accesului vizitatorilor în sediul CNA fără mască ori cu febrilitate ori semne de boală respiratorie.
- C.** Pe parcursul anului 2022 în Izolator nici o persoană n-a fost depistată cu COVID-19.
- D.** Administrația izolatorului continuă să depună eforturi pentru plasarea separată (câte o persoană în celulă) în vederea respectării regimului sanitaro-igienic și izolarea a nou-veniților.
- E.** *Accesul avocaților la clienți nu este îngăduit.* Avocații pot desfășura vizite și discuta cu persoanele reținute cu condiția respectării măsurilor speciale de protecție împotriva COVID-19 (mască de protecție, dezinfectant).
- F.** **Lipsește estimări și proceduri specifice activității Izolatorului în vederea necesarului de echipamente și consumabile pentru prevenirea eficientă a infecției, dar și acțiuni necesare/scenarii în diferite posibile situații** (de ex. reținut cu COVID-19 suspectat, reținut din contact COVID-19, avocat cu temperatura etc). Proceduri de purtare corectă a echipamentului de protecție, inclusiv managementul deșeurilor, nu sunt disponibile (ori nu sunt cunoscute de către personal).
- G.** Materialele informaționale privind COVID-19 (aspecte de prevenire, igienă, purtarea echipamentului etc) pentru personal, vizitatori, deținuți, sunt disponibile în locuri publice (intrarea în Izolator), pe coridor, în cabinetul medical, în sala de întrevederi, în sala de

7

<http://amed.md/sites/default/files/Legislatie/Ordine%20ale%20MS/Ordinul%20MS%20RM%20Nr.%209%20din%2006.06.2006.pdf>

percheziții, în celulele deținuților, la bucătărie etc. Astfel, comparativ cu anul 2020, CpPT atestă respectarea recomandării OMS "Administrațiile penitenciare și alte alte locuri de detenție trebuie să asigure respectarea drepturilor persoanelor aflate sub jurisdicția lor, astfel încât aceste persoane să nu fie tăiați de lumea exterioară și, mai mult important, au avut acces la informații și au primit servicii de sănătate adecvate."⁸

VI. STATUTUL IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRIILOR CpPT

Trei drepturi ale persoanelor reținute de poliție sunt considerate de Comitetul pentru Prevenirea Torturii (CPT) ca având o importanță deosebită: dreptul persoanei la notificarea detenției către o terță parte aleasă de ea (un membru al familiei, un prieten, o altă rudă); dreptul de a avea acces la un avocat și dreptul de a solicita examinarea medicală de către un doctor ales (suplimentar față de orice examinare medicală realizată de un doctor chemat de autoritățile polițienești). În opinia CPT-ului, aceste drepturi constituie trei garanții fundamentale împotriva relexor tratamentelor aplicate deținuților, care trebuie aplicate de la începutul privării de libertate, indiferent de cum sunt acestea descrise în sistemul legal în cauză (arestare etc.).⁹

CpPT constată că în mare parte în Izolator se asigură respectarea acestor trei drepturi.

Analizând recomandările din Raportul precedent, (24.06.2020) constatăm că:

- ✓ 13 recomandări s-au menținut;
- ✓ 2 recomandări s-au implementat parțial;
- ✓ 2 recomandări au fost implementate.

	Recomandările CpPT 2020	Starea de fapt în 2022
1.	Elaborarea Planului de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2020-2022	<u>Recomandarea se menține</u> Nu a fost elaborat un Plan de implementare a recomandărilor anterioare deși o bună parte din recomandările anterioare au fost implementate.*
2.	Asigurarea condițiilor de păstrare în celulele sau în alte încăperi a lucrurilor personale ale persoanelor deținute.	<u>Recomandare implementată</u> În camera de percheziționare au fost instalate dulapuri cu acces securizat unde pot fi păstrate lucrurile personale ale deținuților
3.	Asigurarea intimității convorbirilor telefonice ale persoanele deținute în	<u>Recomandare se menține</u>

⁸ http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0007/442069/Preparedness-prevention-and-control-of-COVID-19-in-prisons-rus.pdf

⁹ Extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]

	izolator.	
4.	Asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale	<u>Recomandarea se mentine</u>
5.	Asigurare examinării medicale imediate la fiecare intrare și ieșire din Izolator, inclusiv documentare	<u>Recomandare mentinută.</u> Nu există Registru și Formulare distincte privind examinarea medicală la intrare și ieșire din Izolator. Examinarea medicală nu este asigurată la fiecare intrare/ieșire din izolator, fiind substituită cu o examinare medicală generală ori asistență medicală la solicitare. În cazul în care persoanele sunt plasate după orele 17.00 examinarea medicală este efectuată a 2-a zi dimineața. După CpPT acest răstimp este prea mare pentru a identifica rapid existența unor leziuni corporale și anunța Procuratura.
6.	Asigurarea prezenței personalului medical 24/24 ore în incinta Izolatorulu în vederea realizării garanției de examinare medicală imediată la fiecare intrare/ieșire din Izolator, dar și pentru organizarea activităților medicale	<u>Recomandarea se mentine</u>
7.	Elaborarea Regulamentului de acordare a asistenței medicale persoanelor plasate în Izolatorul CNA cu includerea listei documentației medicale primare (formulare, registre) și procedurile de funcționare în corespundere cu recomandările internaționale privind sănătatea în locurile de detenție ¹⁰ și standardele naționale	<u>Recomandarea se mentine</u>
8.	Asigurarea evidenței și documentării adecvate a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu <i>cu Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii</i>	<u>Recomandarea se mentine</u>

¹⁰ https://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/Prisons_and_other_closed_settings/2014_WHO_UNODC_Prisons_and_Health_rus.pdf

	<p>Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant¹¹; instruirea personalului medical în respectarea acestor prevederi.</p>	
9.	<p>Asigurarea managementului adecvat al medicamentelor parvenite în Izolator (proceduri de asigurare, evidență, verificare, nimicire a medicamentelor expirate¹²); inclusiv condiții de păstrare conformă (dulapuri cu lacăt și/sau fără accesul luminii, frigider)</p>	<u>Recomandarea se mentine</u>
10.	<p>Asigurarea confidențialității informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; oferirea accesului avocatului la aceste date personale doar cu consimțământul expres a persoanei vizate (indicarea în mandatul acestuia a permisiunii de acces la datele personale privind sănătatea); de elaborat de comun cu alți parteneri (Uniunea Avocaților, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal), procedura de acces la datele personale cu caracter medical a reținuților/deținuților.</p>	<u>Recomandarea se mentine</u>
11.	<p>Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare.</p>	<u>Recomandarea se mentine</u>
12.	<p>Instruirea personalului privind securitatea perchezițiilor în vederea prevenirii infectării cu boli hemotransmisibile în caz de lezare accidentală, inclusiv elaborarea și aprobarea procedurilor de reacționare</p>	<u>Recomandarea se mentine</u>
13.	<p>Instituirea sistemului de colectare a datelor</p>	<u>Recomandarea se mentine</u>

¹¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

¹² Ordinul Ministerului Sănătății Nr. 9 din 06.01.06 "Cu privire la nimicirea inofensivă a medicamentelor cu termen de valabilitate expirat, contrafăcute, cu deficiențe de calitate sau fără documente de origine (însoțire)" <http://amed.md/sites/default/files/Legislatie/Ordine%20ale%20MS/Ordinul%20MS%20RM%20Nr.%209%20din%2006.06.2006.pdf>

	privind sănătatea reținuților	
14.	Elaborarea și aplicarea standardelor privind prevenirea și controlul COVID-19 în cadrul Izolatorului CNA (inclusiv desfășurarea sesiunilor de instruire în acest sens) bazat pe recomandările internaționale și naționale privind respectarea drepturilor omului.	<u>Recomandarea partial implementată</u>
15.	Elaborarea procedurilor standard instituționale privind prevenirea și controlul COVID-19 printe deținuți și personalul Izolatorului, inclusiv scenarii de reacționare, necesarul zilnic de echipamente de protecție și dezinfectanți	<u>Recomandarea partial implementată</u>
16.	Asigurarea accesului deținuților la materiale informaționale privind COVID-19 și măsurile de protecție, adaptate locurilor de detenție și lingvistic în corespunde cu recomandările internaționale ¹³ : (1) informație generală despre COVID-19 (2) prevenirea COVID-19 (3) instrucțiune pentru deținuți (4) instrucțiune pentru vizitatori (5) procedura de acces în instituție (6) procedura de escortare.	<u>Recomandare implementată</u>
17.	Identificarea soluțiilor alternative (inclusiv soluții TIC, video conferințe/sedințe de judecată) la transportarea/escortarea persoanelor la judecată sau alte măsuri procesuale în afara izolatorului, pentru a reduce riscul contactului cu alte persoane, ca măsură de protecție împotriva COVID-19.	<u>Recomandarea se mentine</u>

¹³ <https://unitar.org/learning-solutions/publications/covid-19-preparedness-and-response-places-detention-information-package/download>

VII. RECOMANDĂRI:

1. Elaborarea Planului de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2020-2022.
2. Asigurarea intimității convorbirilor telefonice ale persoanele deținute în izolator.
3. Asigurarea igienizării băii comune, înlăturarea igrasiei și montarea parelor de duș, uși de acces și a unei noi draperii.
4. Asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale.
5. Asigurarea examinării medicale confidențiale a reținuților imediat la fiecare intrare și ieșire din izolator cu instituirea Registrelor și formularelor distincte.
6. Asigurarea prezenței personalului medical 24/24 ore în incinta Izolatorului în vederea realizării garanției de examinare medicală imediată la fiecare intrare/ieșire din Izolator, dar și pentru organizarea activităților medicale.
7. Elaborarea Regulamentului de acordare a asistenței medicale persoanelor plasate în Izolatorul CNA cu includerea listei documentației medicale primare (formulare, registre) și procedurile de funcționare în corespundere cu recomandările internaționale privind sănătatea în locurile de detenție¹⁴ și standardele naționale.
8. Asigurarea evidenței și documentării adecvate a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu *cu Ordinul (comun) nr.77* din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant¹⁵; instruirea personalului medical în respectarea acestor prevederi.
9. Asigurarea managementului adecvat al medicamentelor parvenite în Izolator (proceduri de asigurare, evidență, verificare, nimicire a medicamentelor expirate), inclusiv condiții de păstrare conformă (dulapuri cu lacăt și/sau fără accesul luminii, frigider).
10. Asigurarea confidențialității informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; oferirea accesului avocatului la aceste date personale doar cu consimțământul expres a persoanei vizate (indicarea în mandatul acestuia a permisiunii de acces la datele personale privind sănătatea); de elaborat de comun cu alți parteneri (Uniunea Avocaților, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal), procedura de acces la datele personale cu caracter medical a reținuților/deținuților.
11. Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare prin elaborarea procedurilor standard și asigurarea cu recipiente speciale de colectare a deșeurilor periculoase.
12. Instruirea personalului privind securitatea perchezițiilor în vederea prevenirii infectării cu boli hemotransmisibile în caz de lezare accidentală, inclusiv elaborarea și aprobarea procedurilor de reacționare.
13. Instituirea sistemului de colectare a datelor privind sănătatea reținuților.
14. Elaborarea și aplicarea standardelor privind prevenirea și controlul COVID-19 în cadrul Izolatorului CNA (inclusiv desfășurarea sesiunilor de instruire în acest sens) bazat pe recomandările internaționale și naționale privind respectarea drepturilor omului.

¹⁴ https://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/Prisons_and_other_closed_settings/2014_WHO_UNODC_Prisons_and_Health_rus.pdf

¹⁵ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

15. Elaborarea procedurilor standard instituționale privind prevenirea și controlul COVID-19 printe deținuți și personalul Izolatorului, inclusiv scenarii de reacționare, necesarul zilnic de echipamente de protecție și dezinfectanți.
16. Identificarea soluțiilor alternative (inclusiv soluții TIC, video conferințe/ședințe de judecată) la transportarea/escortarea persoanelor la judecată sau alte măsuri procesuale în afara izolatorului, pentru a reduce riscul contactului cu alte persoane, ca măsură de protecție împotriva COVID-19.
17. Asigurarea dreptului la întreveneri confidențiale cu avocatul fără a restricționa durata.
18. Asigurarea respectării dreptului la confidențialitatea corespondenței de intrare ieșire a deținuților.
19. Dotarea celulelor cu sisteme de iluminare artificială astfel încât să nu fie afectată vederea deținuților și asigurarea accesului la lumina naturală din unele celule.
20. Asigurarea deținuților care suferă de careva boli cronice cu alimentație (dietă) specifică maladiei.
21. Elaborarea procedurii de management a cazurilor de declarare a grevei foamei.
22. Amenajarea bucătăriei conform cerințelor tehnice.
23. Produsele să fie distribuite de către angajații izolatorului care dispun de un carnet de sănătate cu mențiunile respective despre controlul medical și instruirea igienică.
24. Plasarea în locurile accesibile pentru deținuți a meniului zilei.
25. Elaborarea unei proceduri de colectare a deșeurilor alimentare.
26. Asigurarea cu servicii de consiliere psihologică a deținuților.
27. Ajustarea/acomodarea accesului în izolator și a unei celule la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale. Totodată ajustarea/acomodarea spațiilor de uz comun (baia, spațiul pentru plimbări) la necesitățile persoanelor cu nevoie speciale.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința din 16 martie 2022.

Raportul se semnează de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii